

**QORTI CIVILI
PRIM' AWLA**

**ONOR. IMHALLEF
GIANNINO CARUANA DEMAJO**

Seduta tas-17 ta' Jannar, 2006

Citazzjoni Numru. 1855/2000/1

Thomas Borg

Versus

James Eddleston u Christopher Borg; u b'dikriet tas-27 t'Ottubru 2000 is-soċjetà *Lloyds (Malta) Limited* fil-kwalità tagħha ta' rappreżentanti *ex lege* u għalhekk għan-nom tal-membri ta' *Lloyds* li jiformaw is-sindakat ta' *Lloyds* li jgħib n-numru 980 u 218 u li joperaw taħt l-isem *Ensign Motor Policies at Lloyds* intervjeniet fil-kawża *in statu et terminis*; u b'dikriet tat-18 ta' Diċembru 2000 is-soċjetà *Atlas Insurance Agency Ltd* bħala aġent f'isem *AXA Insurance p.l.c.* ukoll intervjeniet fil-kawża *in statu et terminis*; u b'nota ta' l-20 ta' Mejju 2004 *Atlas Insurance Ltd* assumiet l-atti tal-kawża minflok *Atlas Insurance Agency Ltd nomine*

Din hija kawża magħmula minn sid ta' karrozza li saritilha ħsara meta ħabtet ma' karrozza oħra; il-kawża saret kontra s-sewwiq tal-karrozza ta' l-attur u kontra s-sewwiq tal-karrozza l-oħra. Din is-sentenza tallum hija dwar ta' min hija l-ħtija għall-inċident.

L-ċitazzjoni tgħid illi l-attur huwa s-sid tal-vettura tal-marka *Land Rover* bin-numru DAE 401. Fil-5 ta' Mejju 1999 fl-10.55 p.m. il-konvenut Christopher Borg, li kien qiegħed isuq il-vettura ta' l-attur, ħabat mal-konvenut l-ieħor James Eddleston li kien qiegħed isuq *Land Rover* oħra bin-numru BAG 842. Fil-ħabta lill-vettura ta' l-attur saritilha ħsara li ma tissewwiex. Billi qiegħed igħid illi l-ħabta seħħet bi ħtija tal-konvenuti jew ta' xi wieħed minnhom, l-attur fetaħ din il-kawża u qiegħed jitlob illi l-qorti:

1. tgħid illi ż-żewġ konvenuti jaħtu għall-inċident, jew tgħid min minnhom jaħti;
2. tillikwida d-danni; u
3. tikkundanna lill-konvenuti, jew lil min minnhom jaħti, iħallsu lill-attur id-danni hekk likwidati flimkien ma' l-ispejjeż tal-kawża, fosthom dawk ta' l-ittra ufficjali tat-13 ta' Lulju 1999.

Il-konvenut Eddleston ressaq l-eċċezzjoni illi hu ma jaħtix għall-inċident għax il-ħtija hija kollha tal-konvenut Borg, u għalhekk ma hemmx danni li għandhom jiġu likwidati biex jagħmel tajjeb għalihom hu.

Il-konvenut Borg, min-naħa tiegħu, ressaq l-eċċezzjoni illi hu ma jaħtix għax il-ħtija hija ta' Eddleston, li għalhekk għandu jagħmel tajjeb għad-danni.

L-assikuraturi taż-żewġ vetturi daħlu fil-kawża *in statu et terminis* sabiex iħarsu l-interessi tagħhom.

Din il-kawża nstemgħet flimkien ma' dik fl-ismijiet **Christopher Borg versus James Eddleston et** (ċitazzjoni numru 1854/2000), bejn iż-żewġ sewwiqa.

L-inċident seħħ fi Triq San Pawl, in-Naxxar, fejn jiltaqqgħu t-toroq li jieħdu għal San Ġwann, għall-Iklin, u għal wara l-Knisja tan-Naxxar. Pjanta li turi t-toroq hija esebita fil-proċess 1854/2000, fol. 32.

Iż-żewġ sewwiqa irrakkontaw verżjonijiet differenti ta' kif seħħ l-inċident.

Il-konvenut Borg qal illi kien sejjer minn San Ġwann lejn in-Naxxar. Eddleston kien niezle lejn l-Iklin u, li kieku t-

trajn baqgħu sejrin hekk, Eddleston kien jilħaq jaqbad it-Triq ta' l-Iklin qabel ma Borg igħaddi minn warajh biex jibqa' sejjer dritt lejn in-Naxxar. F'daqqa waħda, iżda, Eddleston bħal qisu bidel il-ħsieb u lewa lejn ix-xellug biex jieħu t-triq lejn San Ġwann. Kif lewa laqat lill-vettura misjuqa minn Borg fuq in-naħa tax-xellug tagħha.

Eddleston igħid illi hu dejjem kien bil-ħsieb li jmur lejn San Ġwann, u qatt ma kien miksuri lejn l-Iklin. Li ġara hu illi Borg saq fuq in-naħa l-ħażina tat-triq u baqa' dieħel fih.

Ix-xhieda taż-żewġ konvenuti hija korroborata minn dak li xehdu l-passiġġieri li kienu rekbin magħhom.

Huma relevanti wkoll (1) il-fatt illi Eddleston kellu riħa qawwija ta' xorb, tant illi s-Surgent tal-Pulizija li mar fuq il-post għamillu *brethalyser test* li kien pożittiv¹, u (2) il-fatt ukoll illi l-vettura ta' Borg kellha l-*brakes* ma jaħdmux sew għax biex il-pedala taħdem kellu jippumpjaha darbtejn, u Borg kien jaf b'dan id-difett għax il-karrozza dejjem hekk kien jafha².

Il-qorti hija tal-fehma illi aktar tista' toqgħod fuq il-verżjoni ta' Borg milli ta' Eddleston. Il-fatt illi d-daqqa fuq il-vettura ta' Borg kienet fuq ix-xellug jixhed illi l-vetturi ma ħabtux wiċċ ma' wiċċ, kif timplika l-verżjoni ta' Eddleston, iżda illi Eddleston kiser lejn ix-xellug — bħallikieku wara li kien sejjer lejn l-Iklin kiser lejn San Ġwann, kif xehed Borg — għal gol-vettura l-oħra.

Barra minn hekk, il-verżjoni ta' Borg għandha titwemmen aktar minn dik ta' Eddleston ukoll għax ma ngħatat ebda spjegazzjoni jew raġuni għala Borg kellu jsuq fuq in-naħa ħażina tat-triq, kif qal Eddleston, iżda hemm spjegazzjoni għall-verżjoni ta' Borg illi hija li Eddleston biddel il-ħsieb u fl-aħħar mument għażel triq flok oħra, u x-xorb żejjed li kien ħa ma ħalliehx japprezza sew il-perikolu ta' din il-manuvra.

Il-qorti għalhekk hija tal-fehma illi l-biċċa l-kbira tal-ħtija hija ta' Eddleston, għax ħoloq emerġenza meta biddel f'daqqa waħda d-direzzjoni lejn kien sejjer u hekk invada parti mit-triq li kienet legittimament okkupata minn vettura oħra.

¹ Ara x-xhieda tas-Sur[eny Paul Zahra fis-seduta tat-28 ta' ħunju 2002, fol. 138.

² Ara x-xhieda tal-konvenut Christopher Borg fis-seduta tal-10 ta' ħunju 2003, fol. 185.

Kopja Informali ta' Sentenza

Madankollu, il-qorti hija tal-fehma illi Borg ukoll għandu parti mill-ħtija għax saq vettura li kien jaf illi kellha difett fil-*brake*. Tassew illi Borg xehed illi hu tant inħasad illi ma kellux ħin biex iżomm *brake* iżda r-raġuni għal dan kienet illi l-*brake* ma kienx jorbot mill-ewwel għax kellu jippompja l-pedala darbtejn, u fiċ-ċirkostanzi ma kienx hemm ħin biżżejjed biex jagħmel hekk. Tassew ukoll illi x'aktarx illi l-incident kien iseħħ xorta li kieku l-*brake* żamm, iżda l-*momentum* tal-ħabta, u għalhekk il-ħsara, x'aktarx kienu jkunu anqas.

L-attur ukoll għandu parti mill-ħtija, għax ħalla illi l-vettura tiegħu tinstaq meta kellha *brake* difettuż. Rajna illi l-konvenut Borg, li jiġi iben l-attur, kien ilu jaf b'dan id-difett u għalhekk x'aktarx illi l-attur, missieru, kien jaf ukoll.

Għal dawn ir-raġunijiet il-qorti hija tal-fehma illi l-ħtija għandha tinqasam hekk: għaxra fil-mija (10%) fuq l-attur, għaxra fil-mija (10%) fuq il-konvenut Borg, u tmenin fil-mija (80%) fuq il-konvenut Eddleston.

Tordna illi jitkompla s-smiġħ tal-kawża għall-għanijiet tat-tieni u t-tielet talbiet, u tat-talba għall-ispejjeż.

< Sentenza In Parte >

-----TMIEM-----